

DİL BİLGİSİ DERSİ

Nureddin Yıldız'ın 29.12.2014 tarihli (11.) Ankara Hacı Bayram Veli Camii Sohbetidir.

Bismillahirrahmanirrahim.

Elhamdüli'llahi Rabbi'l âlemin ve sallallahu ve selleme âla seyyidina Muhammedin ve ala alihi ve sahbihi ecmaîn.

Âlemlerin Rabb'i Allah'a hamd, efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Değerli Mü'min Kardeşlerim,

İlk Müslümanlardan ve ashabı kiramin büyüklerinden olan Muaz ibni Cebel radiyallahu anh isimli sahabi Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme yaşadığı bir hatırasını, ondan dinlediği bir nasihati naklediyor. Biz bu hadiseyi, aradan yüzlerce sene geçtikten sonra sanki Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme berabermişiz, özellikle bize konuşuyormuş gibi dinlemeliyiz.

Oldukça mühim ve bizim imanımızla ilgili ciddi konular ihtiva eden bu nasihati, lütfen can kulağıyla dinleyelim. Başlıklarından kendimize dersler çıkaralım. Çünkü Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Muaz ibni Cebel'in Peygamber'iydi, bizim de Peygamberimiz'dir. Muaz, O'ndan dinlediği nasihatleri özümseyip yaşayınca Muaz ibni Cebel oldu.

Bakınız asırlar sonra bu camide onu muhteşem bir dua ile yâd ediyoruz. Melekler de yâd ediyorlar. Biz de bugün, bu hadisi Muaz'ın ağzından dinleyip onun Resûlullah'tan dinlerken istifade ettiği gibi istifade edebilirsek, biz de -Allah'ın izniyle- asırlar sonrasında meleklerin dilinde ve duasında oluruz.

Kardeşlerim,

Muaz ibni Cebel radiyallahu anh diyor ki: "Bir yolculuk esnasında Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi yalnızken yakalamaya çalıştım. Bir yerde fırsat oldu. Bineğine yakın bir yerde, yani yan yana gidebileceğimiz bir mesafede yanına ulaştım ve 'ya Resûlullah! Bana öyle bir nasihat yap ki, o nasihatın beni cennete yaklaştırsın, cehennemden uzaklaştırsın' dedim." Böyle bir nasihat istemiş. Muaz radiyallahu anh, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz'den cennete girmenin ve cehennemden kurtulmanın nasihatini istiyor.

Ona: "Muaz, sen ağır bir şey istedin. Basit bir şey istemiyorsun ki? Cennete girmek cehennemden kurtulmak istiyorsun ama Allah kolay ederse bu kolay olabilir. Madem sordun Allah'a kulluk yap, hiç kimseye şirk koşma. Namaz kıl, zekât ver, oruç tut ve hac yap. Muaz, tamam mı?" buyurmuş. O da: "tamam ya Resûlullah" demiş.

Arkadaşlarım, Kardeşlerim, Dostlarım,

Soru ne? Bunu muhabbetle dinlemeye çalışalım. "Bana cenneti göster, beni cehennemden uzak tut. Bunun için ne yapayım ya Resûlullah?" diye sorduğunda Efendimiz hepimizin bildiği şeyi söylemiş. "Şirk koşma, namaz kıl, zekât ver, oruç tut, hacca git."

Şöyle bir gizli muhasebe yapalım, bu muhasebe açık yapılmaz. Yani bunu zaten Muaz da biliyordu. Şimdi biz içimizden: "Muaz bir şifre istedi, peygamber koca bir matematik kitabını verdi" deriz. Muaz çok küçük bir şey istiyor. "Öyle bir şey söyle ki ben onu yapınca kendimi cennetlik

bileyim, cehennemden de kurtulmuş bileyim” diyor. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem de zaten Muaz’ın kestirmeden gitmek istediğini biliyor.

Bunun için: “Muaz, bütün bunların en iyisi nasıl olur? Kapılar nasıl açılır onu söyleyeyim sana?” buyurmuş. Muaz: “Buyur ya Resûlullah” demiş. Muaz’ın namaz sorunu yok, şirk yok elhamdülillah. Oruç tutuyor, Resûlullah ile iftar ediyor. Otelde değil, Resûlullah ile iftar ediyor. Muaz yedi yıldızlı otelde iftar etmiyor ki. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle Mekke’yi fethederken Harem-i Şerif’in avlusunda iftar ettiler, yedi yıldızlı otelde iftar etmediler. Belki de yedi milyar melek ile iftar ediyorlardı.

İstedığı şeyi biraz daha açtı. Resûlullah: “Sana iyiliklerin kapısını açayım mı” buyurdu. “Buyur ya Resûlullah” deyince, “nafile oruç iyi bir kalkandır, dikkat et” buyurmuş. “Sadaka, suyun ateşi söndürdüğü gibi hataları affettirir dikkat et. Herkes uyurken gece teheccüde kalkmak da iyi bir iştir Muaz” buyurmuş.

Bu sefer yine bildiği şeyleri saymış. Muaz, Medine’nin tamamını Resûlullah’a sadaka olarak vermeye hazır. Zaten nafile oruç tutuyor. Gece teheccüd de kılıyor. Muaz ne istiyordu? “Bana cenneti garanti et, cehennemden de kurtar” diyerek bir kimlik kartı istiyordu. “Üye oldum, iş garanti olsun” diyor.

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem önce, “şirk koşma, namaz kıl, oruç tut” demişti. Sonra nafile orucu emretti. Sadakayı tavsiye etti. Gece namazını tavsiye etti. İşler, beşti sekiz oldu. Bir şifre istiyordu, sekiz dosya açıldı. Resûlullah sonra da buyurmuş ki: “Bütün bu konuştuğumuz işlerin başı, direği ve zirvesi nedir biliyor musun?”

Muaz: “Bunu söyle ya Resûlullah” demiş. Şimdi şifreye yaklaşmış. “İşin başı; Müslüman olmaktır. Sonra namazlı Müslüman olmaktır. Sonra cihatla zirveye çıkmaktır” buyurmuş. Müslüman, namazlı, cihat zirvesinde duruyor. Demek ki zirve cihatmış. Muaz’ın işi biraz daha zorlaştı. Sekiz maddeydi, bu sefer on bir madde oldu. Efendimiz aleyhisselam buyurmuş ki: “Muaz, sen herhâlde yoruldu, zor oldu.” Çünkü Resûlullah, on bir şey saydı: -Allah’a şirk koşma, namaz kıl, zekât ver, oruç tut, haccet, nafile oruç tut, sadaka ver, gece namazı kıl, Müslümanlığın hakkını ver ve namazı işin direği gibi tut. Cihatla zirveye çık.- Muaz, bir şifre istiyordu, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem on bir madde saydı.

Sonra buyurmuş ki “Muaz, şimdi sana bütün bunların hepsini bir kelimedede özetleyeyim mi?” “Buyur ya Resûlullah” demiş. Şimdi şifre geliyor. Mübarek dilini tutmuş ve çıkarmış. “Buna sahip ol, işin aslı bu” demiş. Bildiğimiz dil. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem dilini çıkarmış ve tutmuş “buna sahip ol” demiş. Muaz radiyallahu anh ne sormuştu? “Bir şey söyle ki cennet garanti olsun, cehennemden kurtulayım” demişti. Resûlullah, saydı, saydı, saydı “bunlar sana uzunsa bir kelimedede özetleyeyim” buyurdu. “Buyur ya Resûlullah?” deyince “dilini sahip ol. Onu dizginle” diyor.

Kardeşlerim,

Burada Muaz’ın bir sorusu ve Efendimiz’in de bir cevabı var. Ancak bunu anlayabilmemiz için ben, sizler, varsa eşlerimiz, talebelerimiz, çocuklarımız bir yere toplanalım. Bin dört yüz senelik Müslümanlığı, Kur’an’ı, binlerce hadis şerifi, yeryüzünü dolduran milyonlarca camiye, minareleri, ezanları, ilimleri, âlimleri bir kelimedede özetleme yarışı yapsak “dilini tutmak” diye bir cevap duyar mıyız? Ama Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Muaz’a ne buyuruyor? “İslam, cihat, şirk koşmak,

namaz, oruç, hac, gece namazı, nafîle namaz, sadaka vermek bütün bunlar dile sahip olmakla mümkündür” buyuruyor.

Muaz dayanamamış. “Ya Resûlullah! Bu kadar büyük bir İslam sorumluluğunun altına girdikten sonra iki kelime konuştuğumuz dilimiz mi bizi batıracak? Burada cennetten, cehennemden, şirkten, oruçtan, namazdan konuşuyoruz, sen tuttun dilini, ‘buna sahip ol’ dedin” demiş. Resûlullah dönmüş, buyurmuş ki: “Anasını kaybedesice çocuk, -yetim misin sen- ne biçim söz söylüyorsun? İnsanların cehenneme yüz üstü atılmalarının sebebinin ne olduğunu zannediyorsun ki” diye sormuş. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem: “Dile sahip olamadıkları için, insanların cehenneme düşmesiyle sonuçlanıyor” buyurmuş.

Kardeşlerim,

Mü'minler birbirlerine, hakkı ve sabrı tavsiye ederler. Mü'min kardeşiniz olarak sizlere tavsiyem; bu hadis şerifi, Tirmizi'nin sahih hadislerinden biri olarak, 2616. hadisi haftada bir defa mı, her cuma akşamı mı, yedi günde bir mi evlerde ilaç gibi kullanalım derim. Eşimize dönüp “sevgili zevcem, sevgili eşim, sence dilim garantide mi, dilimi tutabiliyor muyum” diyelim. Bir başkasına kendimizi test ettirelim. Arkadaşlarımız, dilimizle ilgili yorum yapsınlar.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem namazla başladı. Şirki, namazı, İslam'ı, gece namazını saydı sonra da diliyle bağladı. “Dil olmayınca öncesinde saydığı on bir madde yokmuş gibi insanlar cehenneme yuvarlanıyor” buyurdu.

Bu hadis şerifi yedi günde bir, haftada bir, Cuma akşamları, cumartesi günü evimizin Müslümanlığını, cennete veya cehenneme mesafesini ölçeceğimiz sağlık testi olarak okuyabiliriz kardeşlerim. Çünkü Muaz radiyallahu anh Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden ne istedi? “Bana bir iş öğret ki beni cennete yaklaştırsın, cehennemden uzaklaştırsın” dedi. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem saydı, saydı sonra da dilini göstererek “bu işi, bu düğümleyecek” dedi.

Kardeşlerim,

Biz, Ramazan'da on kişiye iftar vermekle elbette Allah'ın razı olacağı bir iş yapıyoruz. Ailece umreye gitmekle muhteşem bir iş yapıyoruz. Akrabalarımızdan biri ölünce evde Yasin okuttuk, hatim okuttuk, inşallah bu da iyi bir şeydir. Kendimiz okusak garanti olarak iyi bir şey olurdu da başkasına okutunca biraz dolambaçlı olduğu için “inşallah” demek zorunda kalıyoruz.

Bunlar iyi şeyler. Ama Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem, Muaz'ın “beni cennete koyan şeyi söyle ya Resûlullah” isteğine cevap olarak neler saymıştık? “Allah'a ibadet, şirk koşmama, namaz, zekât, Ramazan orucu, hac, nafîle oruç, sadaka, gece namazı, İslam, cihat...” diyor ama sonrasında da “bunların hepsinin başında ve sonunda da hepsinin şifresinde dil var” buyuruyor. Gayet açık kardeşlerim.

Müslüman evde çok meziyetli, bereketli, hayırlı işler yapar. Bunlar Müslümanlığının işaretidir. Bunları zaten Peygamber aleyhisselam Efendimiz öğrettiği için yapıyoruz. Ama ağzı kapanmamış bir şey içindekini dökebiliyor. Bir kelime boş söylenmiş söz, torbamızdan namazları boşaltabilir. Düğümleyip büzmek dille mümkündür.

Çok açık ve seçik bir şekilde sevgili Peygamber aleyhisselam Efendimiz Muaz'ın üzerinden, ona iman eden Ümmet'ine ne mesaj gönderdi? "Bütün yaptığınız güzel işlerin ana kumandası, dilinizdir, dikkat edin" dedi. Bunun için kardeşlerim, can dostlarından birisi olan bir sahabe, öbür sahabeye "zencinin çocuğu" diye hitap edince -bu ağızdan çıkan bir cümledir- ona ne buyurdu?

"Sen cahiliyeyi hâlâ damarlarında taşıyorsun" buyurdu. Cahiliye ne? Ebu Cehillik, Ebu Leheblik. Peygamber aleyhisselamın ağzından dökülen bu söze muhatap olan sahabe, Peygamber'le Bedir'e katılmış bir sahabeydi veya Uhud'a katılmıştı veya Hendek'e katılmıştı. Ya da senelerden beri Resûlullah'ın mescidinde, O'nun arkasında sabah namazı kılıyordu.

Dil, batırıyor veya yükseltiyor. "La ilahe illallah Muhammedun Resûlullah" demek ebedi cennetlere götürüyor. Arkadaşına bir kere kaba, ağır, toplumun hor göreceği bir cümleyi söyleyene de Allah Teâlâ, "fasık" diyor. Mü'mine kaba bir kelime kullandığın için "fasıksın" diyor.

بِسْمِ الْفُسُوقِ

Allah: "Bu fasıklık ne kötü bir şeydir" (Hucûrât, 11) buyuruyor. Tatlı bir söz, yılanı deliğinden çıkarıyor, acı söz ise canı tenden de çıkartıyor.

Bundan anlaşılıyor ki kardeşlerim, mademki sevgili Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem bin dört yüz otuz yıl önce bugün Ankara'da, İstanbul'da, Atina'da, Bağdat'ta, Mekke'de, Medine'de, Moskova'da, dünyanın herhangi bir yerinde "la ilahe illallah Muhammedun Resûlullah" diyerek mü'min vasfıyla yaşayacak olan herkese bir mesaj gönderdi. O ne mesajdır? Koca koca, büyük büyük işler yap ama dil bunların hepsinin son kararını verecektir, haberin olsun! Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem: "Bütün bu büyük dediğin şeylerin hepsinin kumandası dildir" buyurdu. Bunu biz Ümmet'i olarak duyduk mu? Elhamdulillah, duyduk, hamd ederiz.

Aziz kardeşlerim, değerli mü'minler, Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in Ümmeti'nden olanlar, kendisini Peygamberi'nin Ümmeti'nden olmakla şerefli kabul edenler;

O zaman çok net, apaçık ilan edebiliriz ki biz, dil terbiyesi olan bir Ümmet'iz. Biz dili eğitilmiş bir Ümmet'iz. Onun için mü'min olmak, kırk gün filan kampa katılmakla değil kırk saniyeden az bir zamanda söylenecek olan "la ilahe illallah"ı söylemekle gerçekleşiyor. Kırk yıl aadat ödeyerek değil, kırk saniye "la ilahe illallah Muhammedun Resûlullah" diyerek cennete sahip oluyorsun. Çünkü biz, dil Ümmet'iyiz. Dil terbiyesi görmüş Ümmet'iz.

Miraçta eğitilmiş olan, meleklerle oturup kalkan Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in terbiyesi ile eğitilmiş ve ahlak standartlarını Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Medine'de belirlediği bir Ümmet'iz kardeşlerim.

Onun için çocuklarımızı hafız yapıp yapmadığımızdan, abdesti öğretip öğretmediğimizden, teyemmümü, guslü öğretip öğretmediğimizden, amcalarını-halalarını tanıtıp tanıtmadığımızdan, insani ve İslamî görevlerimizi yapıp yapmadığımızdan sorulacağımız gibi sözlük kullanmayı, kullanılabilir-kullanılmaz kelimeleri, ifade tarzının Medine standartlarında veya internet standartlarında olup olmadığını çocuklarımıza verip vermediğimizden de kıyamet günü mesul olacağız. Sadece Kur'an öğretmek değil, Kur'an kültürü vererek de Kur'an aşısı yaparak da nesil yetiştirmek gerekiyor.

Biz, dil terbiyesi görmüş, eğitimini dil üzerinden kapmış bir Ümmet olmak zorundayız. Öyle bir Peygamber'in Ümmeti'yiz.

Kardeşlerim,

Bunun için evlerimizde Muaz radiyallahu anhın bu hadis şerifini okuyalım. Kendimizi test edelim. Hani birimize evden çıkarken eşi “yahu gömleğinde bir leke var, aynaya bir baksana” dediğinde “Allah razı olsun, iyi ki ikaz ettin, değiştireyim bu gömleği” dediği ve bunu bir insanlık görevi, eş olmanın zorunlu görevi olarak gördüğü gibi, Medine'yi kendisine tarz olarak görmüş, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin dilini gösterip “ona sahip ol” dediği manayı içine sindirmiş bir mü'min olarak, evden çıkarken eşi onu gömlek konusunda ikaz ettiğinde teşekkür ettiği gibi “sen dün akşam şöyle bir cümle kullandın, sonra da yatsı namazına gittin. İki aynı şeyler değil, yatsı namazı kılan o cümleyi kullanmaz” dediğinde de teşekkür etmeli, kuyumcuya gidip bu ikazı için hediye olarak güzel bir bilezik almalıdır.

Çünkü gömleğini kirli olarak arkadaşları görse idi o ikazı yaparlardı. Bu en fazla yeni bir gömleğe mâl olurdu. O da maaşının yüzde birine bile tekabül etmezdi. Ama Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin her şeyin başı dediği bu dil düzeltilmediğinde ahiret yanar. Çünkü “beni cehennemden uzaklaştıracak formülü söyle ya Resûlullah” diyene Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem sonunda “buna sahip ol” dedi. Eğer bir mü'mine eşi, oğlu, çocuğu, işçisi, sokaktaki biri, onun hiç önem vermediği biri bir kelime ikazı yapıyor da “bu cümleyi yanlış kullanmış olmalısınız” diyorsa sonra da o mü'min, “sen ne karışıyorsun” tarzında dikleniyorsa kat edilecek mesafe çok demektir.

Allah ashabi kiramdan razı olsun. Bu terbiyeyi gördüler de sonra kalktılar, “bana bendeki bir ayıbı hediye edenden Allah razı olsun” dediler. Şu ifadeye bir bakın! “Beni ikaz eden” demiyor. “Şu senin yanlışıdır” demeyi hediye olarak kabul ediyor. Hediye olarak kabul ediyor. Bundan güzel hediye olur mu? Ahiretini kurtarıyor, mü'minlik kalitesinin düşmemesini sağlıyor. Bu bir ayakkabı, bir kol saatinden çok daha değerli bir hediye değil mi? Onun için “bana ayıbımı hediye edenden Allah razı olsun” demiş. Çünkü dost ayıp da ikaz eder, hakkı da tavsiye eder. Düşman ise ayıp üzerinde yatırım yapar.

Bir insanın eşinden, çocuğundan, iş arkadaşından daha yakını kim olabilir? Elbette o herkesten önce onun ayıplarını teşhir etmeden, medyatik yapmadan, internete dökmeden baş başa gelip Allah rızası için ikaz eder. Milyonların izlediği bir televizyondan “Allah rızası için mü'min kardeşi olarak ikaz ediyorum” deme seviyesizliği yapmaz. Bizim Ümmet'imizde teşhir yoktur.

Kardeşlerim,

Bundan çok rahat bir şekilde şu kuralı çıkarıyoruz; biz Müslümanlar olarak yaşadığımız toplumumuzda sadece insan topluluğu değiliz. Müslümanlar, camisi, medresesi, vesairesi olan bir semtte yaşarken insanlık ortak paydasında buluştukları için orada yaşamıyorlar. Çünkü Hristiyanlar, Yahudiler, hatta hiçbir dine mensup olmayanlar da zaten o paydada buluşuyorlar. Biz elbette insanlık alt paydasında buluşuyoruz. Ama biz aynı zamanda mü'min kardeşleriz. Bizim bulunduğumuz topluluk sadece yasaların birbirimizin haklarına tecavüz etmemek, hakkını hukukunu çiğnememek konusunda garanti sağladığı bir toplum değildir. Kanunlar ve ahlak anlayışı zaten başka toplumlarda da var. Kanunlar var, her toplumun kendine göre ahlakı var.

Bir insanın diğer insanı üzmemesi, Müslüman olmayan bir toplumda kanunların garantisi altındadır. O toplumun örfünün ve ahlakının garantisi altındadır. Ama “la ilahe illallah Muhammedun Resûlullah” diyen, kendisini mü’min, Müslüman, muvahhid, Kur’an ehli, Resûlullah’ın sünnetine iman etmiş birisi olarak gören mü’minin dili, diğer mü’mine zarar vereceği zaman -Allah’ın koruma altına aldığı bir mü’mine zarar vereceğinden dolayı- kendisini geri çeker. Çünkü Müslümanların topluluğunda insanlık alt paydasından başka mü’min olmak, aynı Allah’ın muvahhid kulları olmak diye bir alt payda daha var.

Dolayısıyla biz, yasalardan, ahlaktan önce Allah koruma altına aldığı için birbirimizin onurunu, birbirimizin şahsiyetini saygın kabul etmek zorundayız. Elimizle ezmediğimiz gibi dilimizle de ezemeyiz. Birbirimize vuramayız, rastgele de konuşamayız. Çünkü diline sahip olmayanlar Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in ikazı ile “yüz üstü burunlarının üstünde cehennem sürüklenirler.” Namaz kılmadıkları için değil, Ramazan’da oruç tutmadıkları için değil, hacca gitmedikleri için değil, Ramazan’da oruç tutacak bir Müslüman’a ağır kaçan bir kelimeyi kullandıkları için.

Demek ki biz sadece üniversiteye girsin, imtihan kazansın diye dil eğitimi, imla kuralı öğretmiyoruz. Nazik, kırmayan, incitmeyen cümleler kullanan toplum olmak zorunda olduğumuz için düzgün konuşmak zorundayız. Allah azze ve celle Kur’an’ının Rahman Suresi’nin başında çok net bir şekilde ne buyuruyor kardeşlerim; Allah Rahman’dır. Kur’an indirdi. İnsana öğretti. Neyi öğretti? Düzgün konuşmayı, kaliteli konuşmayı öğretti. Kaba saba konuşmak, köylüce konuşmak anlamında değil.

Bu Ümmet’in köylüsü, şehirlisi yok. İnsan onurunu saygın tutan veya tutmayan konuşmaya kaba saba ya da düzgün konuşma diyoruz. Mü’min düzgün konuşmak, konuştuğu ile incitmek zorundadır. Arkadaşı, eşi, çocuğu, ebeveyni, bütün insanlar için bu geçerlidir. Mü’min kâfirle konuşurken bile kaliteli konuşur. Allah: “Kâfirlerle konuşurken bile en güzel sözleri kullanın” (Ankebût, 46) buyuruyor.

Musa aleyhisselamı ve kardeşi Harun aleyhisselamı Firavun’a gönderirken, görevlendirme noktasında Allah; “Firavun’a gidin, Firavun azdı” (Tâhâ, 43) diyor. Nasıl azdı? Her açıdan azdı. Öldürüyor, asıyor, kesiyor ve dağlara su olarak dökülse, dağları eritecek bir söz söylüyor: “En büyük Rabb’iniz benim” (Nâziât, 24) diyor. Böyle büyük bir suç karşısı, dili kıyma makinasına konga az gelir. Kur’an’ımızın “kâfirliğin en baş lideri” dediği adamlardan bir adama Allah, beş büyük kulundan birisi olan bir peygamberi gönderiyor. Yanında da onun kardeşi başka bir peygamberi gönderiyor.

Sonra da ikisine de ne buyuruyor?

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى

“Onunla nazik konuşun.” (Tâhâ, 44) Bu olay kaç bin sene önce oldu? Bu ayet indiğinde, bu olayın üzerinden belki iki bin sene geçmişti. Bizim için tarihten başka bir değeri olmaması gerekir. Hayır, öyle değil. Ümmeti Muhammed bütün insanlığın özüdür. Bütün insanlığın olaylarının yorumu, Muhammed aleyhisselamın Ümmeti’nde gizlidir. “Ben en büyük Rabb’inizim. Şu Nil nehrinin etrafındaki ülkenin ilahı benim” diyen kâfir, zalim, tağut ve katil bir Firavun’dan bahsediyoruz.

Allah Teâlâ'nın bizzat konuştuğu kullarından birisi olan Musa aleyhisselam gibi bir peygamber, onu Allah'a ve hidayete davet etmek için görevlendiriliyor. "Firavun'a gidin, Firavun azdı, kudurdu, tuğyan etti" diyor. "Onunla nazik konuşun" buyuruyor. Belki aklını başına alır, Allah'tan korkar.

Kardeşlerim,

Allah, Firavun'un akıbetini bilmiyor muydu? "Şu adama bakın, benden başka bir ilahtan söz ediyor" diye Musa aleyhisselamı öldürmeye kalkışacağını bilmiyor muydu Allah? Bilmez olur mu, biliyordu. Zaten Allah, Firavun yaratılmadan, dünya yaratılmadan bunu biliyordu. Niye "yumuşak konuşun" diyor? İki şeyden dolayı böyle diyor.

Bir; Firavun yarın dirildiğinde: "Çok diklenmişti peygamberin, benim de erkekliğime dokundu, onun için böyle yaptım" demesin, özrü kalmasın diye böyle dedi.

İki; Firavun kim olursa olsun, mü'min zaten nazik adamdır. Mü'min, karşısındakine göre karakter değiştirmez. Bizim, "hayvan keserken bile nezaketinizi bozmayın" diyen Peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem var.

Aziz Kardeşlerim,

Başımızı önümüze eğip, yüreklerimizi göklere doğru dikip, eşiyile, çocuğuyla henüz eşi Firavunluk makamına yükselmediği hâlde bir insanla konuşmanın çok ötesinde konuşan mü'minin, kıyamet günü nezaket standartları hakkında sıkıntı çekeceğini buyurun düşünelim. "Geçen hafta ben tembih etmiştim, on gün geçti hâlâ şunu yapmamışsın" diyerek değil, nezaketle bunu yapmalıyız. Hatta er-komutan ilişkisinin de ötesinde.

Bir kedinin fareyle oynadığı gibi karşısındakıyla oynayan mü'min tavrı, şu hadisteki "dile dikkat et" mesajının her hafta okunması gereken bir evde yaşanıldığını gösteriyor. Firavun'a Allah kimi gönderiyor ve ne emrediyor? Firavun; kâfirlerin şahı, tağutların en büyüğü. Musa aleyhisselam; mü'min kulların en büyük beşinden biri. Kur'an:

وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا

"Allah Musa ile konuştu" (Nisâ, 164) diyor. Allah ile konuşmuş bir peygamber, "ben sizin en büyük Rabb'inizim" diyen bir hainin, kâfirin ayağına gönderiliyor. Allah: "Onunla tatlı konuşun" diye tembih ediyor.

Hâlbuki bunun ne kendisi Musa, ne de diğeri Firavun. Ama konuşmada alabildiğince konuşuyor. Yorum yapacağı zaman da "çok sinirliydim" diyor. Musa aleyhisselam, Firavun'un önüne giderken çok mu neşeliydi? Firavun, onun yüzlerce mü'min kardeşini öldürmüştü. Neşeliyken herkes tebessüm eder zaten. Mü'min odur ki, ölümcül bir sahnede bile Resûlullah'ın hatırı için, Kur'an'ın emri için tebessüm eder, mü'min budur. Sinirlenince karakteri değişen hangi eğitimden geçmiş, hani dil kursu görmüştür?

Kardeşlerim,

Bizim mü'min olduğumuz namazımızdan, orucumuzdan, cihadımızdan hepsinden belli olur. Ama bunların hepsinin dosyasının zımbası buradadır, iki dudağın arasındadır. Bir gıybet, bir nemime,

bir yalan, bir istihza, karşındaki mü'minle alay etmek, bir suizan uygulaması, bir mü'minin gizli işini araştırmak, cep telefonundaki mesajı karıştırmak ve benzeri gizli işini araştırmak, olduğun gibi kıldığın gece namazlarının yarın ona verilmesi demek olacaktır. "Gıybet" deyip geçtin ama o gıybet, kıyamet günü kaç vakit namaza, kaç hacca, kaç umreye satılacak belli değil.

Kardeşlerim,

Biz insan topluluğu değiliz sadece, mü'min insanlar topluluğuyuz. Ebu Cehil, kâfir olarak ölüp gitti. Kendisinden altı sene sonra oğlu İkrime iman etti. Ama altı senede babasının mirasını iyi doldurdu. Sonunda Allah hidayet lütfetti, yüreği açıldı ve iman etti. Medine'ye geldi, Medineliler onu tanımadılar. Çünkü Mekke'li birisiydi. "Kim bu adam" diye çarşıda, pazarda soruldu. Mü'min ama babası Ebu Cehil.

Birisi arkadaşına demiş ki; "Bu var ya, bu Ümmet'in Firavun'unun oğlu." Doğru mu? Doğru. Babası bu Ümmet'in Firavun'u. Mısır'da kral olsaydı, belki onu da geçebilirdi. Bu cümle kulağına gelince üzölmüş. Firavunun oğlu olarak yaratılmayı o istemedi ki, Allah öyle murat etti, öyle yaratıldı. Üzölmüş. Çünkü her ne kadar "sen de Firavun'sun" denmiyorsa da babasının bu Ümmet'in Firavun'u olması onu incitmiş. Hiç beklemeden Medine'ye ikaz gelmiş.

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ

"Kimse kimsenin yükünü taşımaz." (Fatır, 18 - En'âm, 164) Babası Peygamber olanlar, "Nuh'un oğlu" diye bir mutluluk hissedebilecek mi kıyamet günü? Edemeyecek. Babası Ebu Cehil olan da kıyamet günü niye o yükü taşısin?

Kaldı ki mü'min, Firavun'a söylenmeyecek bir lafı, diğer mü'mine söylediğinde göklerde neler oluyordur acaba? Dil standardımız! Muaz, "ya Resûlullah iki sözden dolayı mı cehenneme gireceğiz" deyince ne buyurdu? "Ne zannettin, insanlar hep bu dilden dolayı yüz üstü cehenneme yuvarlanıyorlar" buyurdu.

Kardeşlerim,

Batırırken dil batırıyor, kazandırırken de dil kazandırıyor. "Selamun aleyküm ve rahmetullah" diyorsun, melekler seni yüceltmek için göklere kadar kaldırıyorlar. Bildiğin şeyler, konuşmana yeterli olmadığı için susuyorsun. Bu, Allah'a ve ahirete iman ettiğinin belgesi oluyor. Yumuşak konuşuyorsun, Musa aleyhisselama benziyorsun.

Kardeşlerim,

Allah için, "mü'min olma" ifadesini şu camilerden çıkaralım. İnsanlar zindanlarda ceza yer, İslam da camilerde ceza yiyor. İslam'ı camiye hapsettik. Sokakları da şeytana ve onun yâranlarına bıraktık. İslam sokakların dinidir. Müslömanların Kâbe'si yokken, sokakları vardı, Dar'ul Erkamları, evleri vardı. Medine'de Mescidi Nebi yokken, Müslömanların yürüdüğu caddeler vardı. Biz camisiz de Müslömanlık yaşarız ama dili bozuk Müslöman olarak camide de işe yarayamayız.

Dilimiz kazandığımız bütün sevapları alıp götördükten sonra biz ne kazanacağız ki? Dil kursuna katılalım kardeşlerim. Dil terbiyesi görmek zorundayız. Gıybet, nemime, dedikodu, iftira, yalan, istihza, alay, eğlenme, hor görme, hakir görme bunlar dil hatalarıdır. İmam Gazali rahmetullahi

aleyhin deyimiyle dil afetleridir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: “Seninle ilgili olmayan bir şeyi terk etmen İslam kaliteni gösteriyor” demişti.

Kardeşlerim,

Ve dilimizle ilgili pek önemli bir eğitim daha. Hani sömestr oluyor ya, kurslara katılıyorlar, buna birinci sömestr, ikinci sömestr deniliyor. Bir sömestri de yemin üzerine kurulmalı kardeşlerim. Müslümanların toplumunda yeminli ve yeminsiz sözlerin farkı yoksa eğer, “eyvah” denilecek durumdayız. Bu, Allah’ın isminin bile aramızda garanti belgesi olmayı kaybetmiş olmasıdır. Ha “vallahı” demişsin, ha “billahi” demişsin. O kadar bol, o kadar ipe sapa gelmez işler için yemin yapılıncaya neticede ne oldu? Yeminimiz maya tutmaz oldu. “Vallahı billahi” demekle “tamam” demek arasında fark olmadı.

Lütfen “inşallah” sözcüğünü nerede ve ne zaman kullandığımızı bir test etmeye çalışalım kardeşlerim. “İnşallah” ne demektir? Yani “yarın gelecek misin?” “İnşallah.” Bu, “ben gelmek istiyorum, kararım kesindir ama Allah’ın emri olur, ecel olur, Allah izin vermezse gelemem. Yoksa ben garanti geleceğim” demektir. “İnşallah” bu demektir.

Şimdi biz, kesin gidecek olduğumuzda “inşallah” demiyoruz. “Muhakkak oradayım ağabey, söz” diyoruz. Eğer, başımızdan savsaklamak gerekiyorsa “bakarız inşallah” oluyor. Kimin adını baştan savmak için kullanıyoruz? Sonra da kadir gecesi rahmet duaları yapiver sen. Mevlit töreninden sonra bas duayı, yap bakalım. Dil terbiyesi standartlarından biri budur, bununla ilgili özel bir seans yapmamız gerekir.

Kardeşlerim,

Son bir madde daha ekleyeceğim. Enes bin Malik, ashabi kiramın delikanlılarından biridir. Allah ondan razı olsun, şefaatinin görmeyi hepimize nasip etsin. On yaşında iken annesi onu Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem getirmiş. Tam yirmi yaşındayken Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem vefat etti. On sene Peygamber’in evinde evlatlık gibi durdu. İslam’da evlatlık yok ama o evde öyle durdu.

Bir gün Efendimiz aleyhisselam onu bir yere gönderdi. “Enes filan yere git, bu sözü de kimseye söyleme” dedi, ikaz etti. Yolda onu annesi gördü: “Enes ne yapıyorsun?” dedi. O da “bir yere gidiyorum” dedi. “Nereye gidiyorsun?” dedi. “Onu söyleyemem anne” dedi. “Nereye gidiyorsun yavrum” dedi. “Beni Resûlullah gönderdi” dedi. “Nereye gönderdi?” diye sorunca “anne, senin oğlun Resûlullah’ın sırrını yayamaz, boşuna sorma” dedi. “Bana kimseye söyleme demişti, ben de sana söylüyorum, sen kimseye söyleme” demedi.

On beş yaşındaki çocuklar Medine’de “sır söylenmez” diye iman gibi öğrenip gittiler. Kafaları koptu, ağızlarından bir cümle kopmadı. Sırdaş mü’min olarak yaşadılar. Dil terbiyemizden, eğitimimizden, kalitemizden ölçüm yaparken sır tutup tutmadığımızı da bakabiliriz. Hani kolesterole bakmışken bir de filan şeye bakılıyor ya, ona bakabiliriz.

Kardeşlerim,

Hadisi şerifi ve Muaz radiyallahu anhu tekrar hatırlayalım. “Bana bir şeyler öğret ki Ya Resûlullah cennete gireyim, cehennemden kurtulayım.” Öğretti, kelime şahadeti, namazı öğretti,

öğretti, Muaz'ın önünde koca bir kitap gibi bilgi çıkınca şimdi sana anahtarını vereyim bu işin dedi "Bütün bunların hepsinin anahtarı ne biliyor musun Muaz?" "Buyur Ya Resûlullah." "Diline sahip ol" buyurdu.

Ben o soruyu tekrar sizinle paylaşmak istiyorum kardeşlerim. Şu kadar yıldır namaz kılan Müslüman'ız elhamdülillah, oruçlar tuttuk. Beş on yaşımız, gencimiz bir araya oturduğumuzda bu hadisi yok kabul edip birbirimize soralım. Herkes Müslümanlığı bir kelimeyle özetlesin. "Cennete nasıl gireriz" gibi bir test sorusu soralım. Cennete girmenin en kestirme yolu. "Bakara Suresi'ni mi baştan sona anlatsak" diye düşünürüz. Ama insanlara Allah'ı, cennetin yollarını, cehennemden kurtuluşu öğretmek için gönderilen Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dilini tuttu ve "bunu koru" dedi. Bu herkesi batırıyor.

Biz ise "kimseye sövmedik, hâşâ dinden çıkacak söz kullanmadık" diyoruz. Zaten Müslüman öyle şeyler söylemez. "Ölülerin neresi ağrıyor" diye sorulmuyor ki. Canlı olan adamın "neresinde yara var" diye soruluyor. Kâfirin dil, kulak hesabı yok ki. Kâfirlere bu incelikler yok kardeşim.

Mü'min incitmez, incinmeye razı olamaz bir insandır. Mü'min yürek adamıdır. Mü'min Allah ile konuşan bir adam olduğu için kitabı Kur'an ile ulu orta konuşmaz bir adamdır. Mü'min bir kere "vallahı" dedi mi ciğerlerini söksen, mü'mini bir daha vazgeçiremezsin. Öyle "kefaret ödeyeyim bozulsun" demek mü'minde yoktur. Çünkü mü'minin ağzından "vallahı" diye bir söz çıktıysa, güneşi alıp yukarıdan aşağıya, Ağrı dağının dibine getirmiş kadar büyük iş yaptığını düşünür. Yeminin böyle olduğunu düşünür. Mü'minin bir kalitesi var, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, bu kaliteden söz etti.

Vel'hamdülillahi Rabb'il alemîn.